

Etisk vägledning för arbete
bland barn och unga

Workshopledare Madeleine Sundell

Metodstöd för Barn och Unga på Frälsningsarmén

- Ansvarig för I Trygga Händer
- Rådgivare och Utbildare inom
Barnkonventionen
- Barnrättsjurist

madeleine.sundell@fralsningsarmen.se

08-562 282 03

Workshopens INNEHÅLL:

- Vad är ett övergrepp?
Barn- och ungas reaktioner på övergrepp
- Tala är silver, tiga är guld.
Om tystnads- och anmälningsplikt
- Ledarens roll bland barn och unga
Policy och Handlingsplan

Workshopens MÅL:

- ✓ Lära oss att **Identifiera** olika former av övergrepp
- ✓ **Reagera** över bristfälliga beteenden och rutiner i vår verksamhet
- ✓ **Agera** i vårt ansvar som förebilder och ledare för att tillförsäkra barnets bästa

Frälsningsarmén vill främja varje individs andliga, fysiska, mentala och sociala hälsa. Frälsningsarméns policy är, att övergrepp mot barn och ungdomar är fullständigt oacceptabla inom någon av Frälsningsarméns arbetsplatser och verksamheter. Varje medarbetare har ansvar för att motverka fysiska, sexuella eller känslomässiga övergrepp mot alla som arbetar eller deltar i vår verksamhet. Materialet vänder sig till alla inom Frälsningsarmén som arbetar med barn eller ungdom under 18 år.

Vad är I Trygga Händer?

”Etisk vägledning för arbete att förebygga och motverka alla former av övergrepp bland barn och unga“

Råd, stöd och praktisk vägledning till dem som arbetar med barn och unga inom Frälsningsarmén

En kurs och ett utbildningsmaterial

Förebyggande förhållningssätt för att förhindra övergrepp

Handlingsprogram - Åtgärder vid övergrepp

I Trygga Händer vill uppmuntra alla som direkt eller indirekt kommer i kontakt med barn och unga att:

- Ta sitt ansvar för att barn och unga som anförtros oss skall känna sig trygga
- Ta sitt ansvar för att de människor som arbetar med barn och unga skall känna sig trygga
- Uppmärksamma det faktum att trygghet för barn och unga som finns inom våra verksamheter är en angelägenhet för alla, inte bara för våra barn- och ungdomsledare
- Bli medveten om nödvändigheten att skapa och/eller förändra rutiner för att uppnå störts möjliga trygghet

Budskap

Övergrepp är oacceptabelt

Mål

En verksamhet fri från alla former av övergrepp

Varför behövs detta arbete?

- Förebygga och motverka övergrepp
- Vara en trygg miljö för alla barn och unga
- Visa på barnets fullvärdiga rättigheter och unika värde
- Kvalitetssäkra och utveckla vår verksamhet gentemot oss själva och samhället.

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)

Alla barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada, övergrepp, vanvård, försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande.

Föräldrabalken

Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och god fostran. Barn ska behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling.

Brottsbalken

Den som tillfogar annan kroppsskada, sjukdom eller smärta gör sig skyldig till misshandel.

Verkligheten

- Upptäckta/ Rapporterade övergrepp
- Mörkertal

Ansvarstagande

- Lagligt ansvar
- Moraliskt ansvar

Bibeln och Barnkonventionen

- barnets unika värde
- barnets bästa
- barnets rätt till liv och utveckling
- barnets rätt till delaktighet

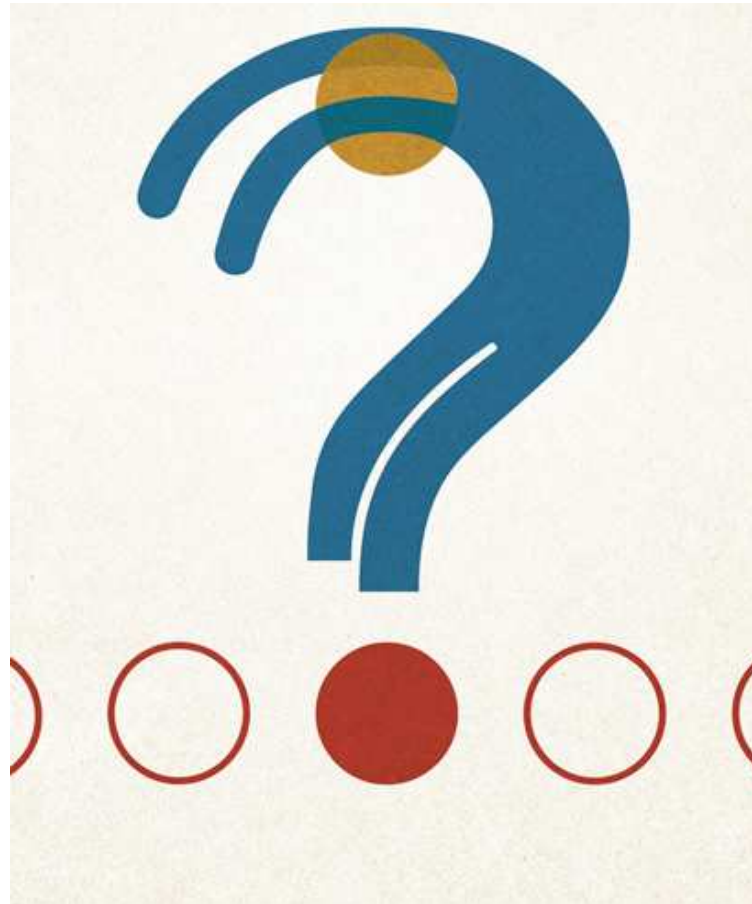
**Mindre än hälften av alla
fall rapporteras**

**Största risken att utsättas
för övergrepp är:**

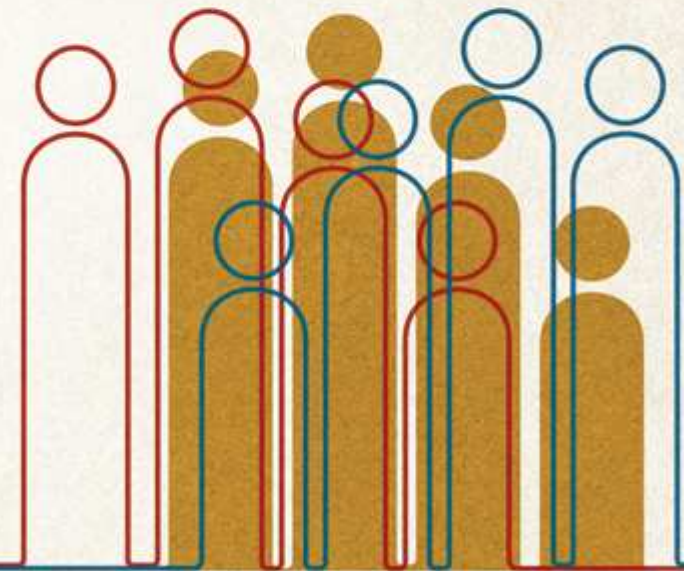
- i hemmet**
- inom väletablerade
relationer**

Skador syns inte alltid

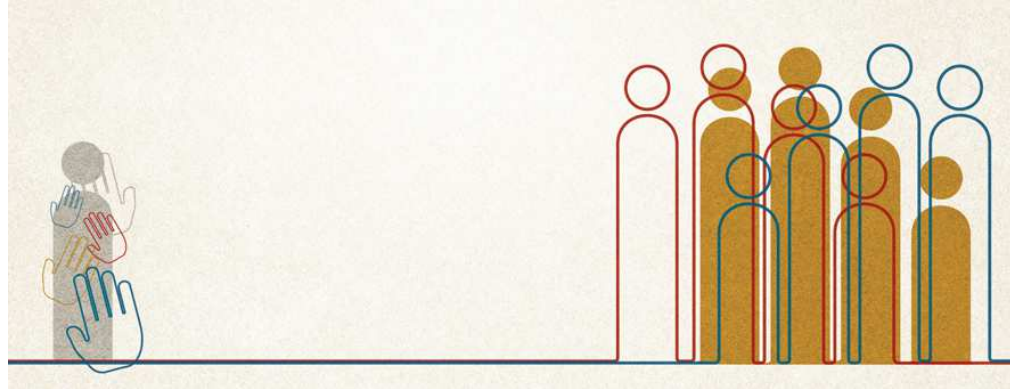
Diskutera: Vad är ett övergrepp?

SEXUELLA ÖVERGREPP, TRAKASSERIER, INCEST, FYSISKT VÅLD OCH MOBBNING

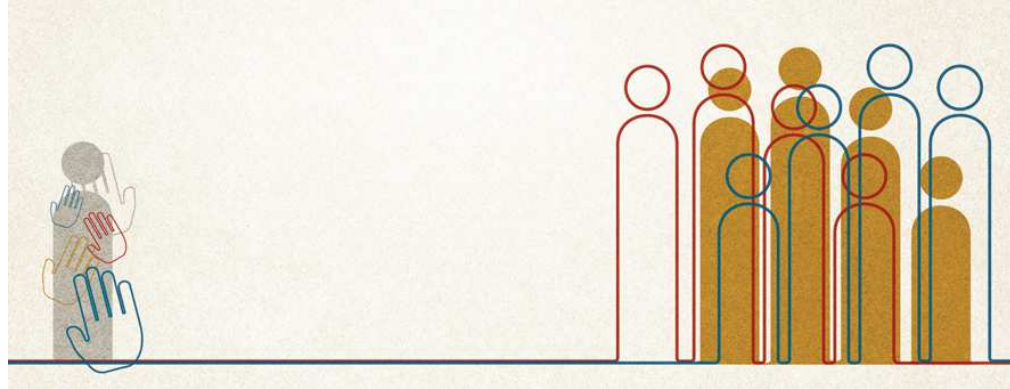

Fysiskt våld

Skador som tillfogats av annan

Psykiskt våld

Det som inte syns men upplevs

”Det är alltid den utsatta
som definierar vad som är
ett övergrepp eller inte”

Ett övergrepp är någon form av:

- olämpligt eller olagligt tvång
- våld, fysiskt och/eller psykiskt
 - förolämpning
 - försummelse
- kontakter med barn på Internet eller telefon, som är avsedda att leda till sexuella kontakter

”

Det är **utnyttjandet** och **kränkningen av någons integritet** som avgör om det är övergrepp, **inte arten eller graden av handlingen i sig;**

ex:

- alla kränkande sexuella handlingar där förövaren är en person i överläge, som utnyttjar någon annan för sina egna behov, psykiskt eller fysiskt
- visa pornografiska bilder
- komma med sexuella förslag

Alla övergrepp handlar om maktövertag

Törs man krama ett barn?

- Beröring är viktig men är det ditt behov eller barnets?
- Likabehandling, alla eller ingen.
- Respektera att alla inte gillar kroppskontakt.

ex:

- Barn och Unga som flirta med sin ledare...
 - att våga inför de andra
 - att du är barnets idol
 - att barnet ser upp till dig och tror sig vara kär eller
 - erfarenhet av intimitet som ett sätt att bli accepterad (kan vara en signal om att barnet har blivit utnyttjat)

Barnet är alltid i en beroendeställning. **Ansvaret är ledarens.**

Diskutera

Hur ser man tecken på sexuella övergrepp?

Hur förebygger och förhindrar vi sexuella övergrepp i vår verksamhet?

Har vi rutiner för detta?

Behovet av ett Uppmärksamt Modigt och Handlingskraftigt Ledarskap

- ✓ Identifiera
- ✓ Reagera
- ✓ Agera

FN:s barnkonvention

Artikel 19

1. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i utbildningssyfte för att **skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld**, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, innefattande sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavares eller annan persons vård.

Barn & Ungas reaktioner på övergrepp

Tystnad. Ensamhet. Frånvaro.

Tecken på övergrepp

- Sämre Aptit
- huvudvärk och annan värk.
- Vredesutbrott.
- Mardrömmar.
- Saker försvinner.
- Sämre studieresultat
- Barnet kommer inte till era aktiviteter.
- Blåmärken och andra skador.

Andliga övergrepp -Maktsituationer

- Ledare i överläge och barn i underläge.
- ålder, position eller beroendeställning utnyttjas.
- En karismatisk ledare kan skapa en förälskelse hos sina anhängare och en önskan att tillfredsställa ledaren

En ledare som använder sin makt felaktigt begår ett andligt övergrepp

Diskutera Andliga övergrepp

Faror i din verksamhet?

Vart går gränsen?

Hur förhindrar vi övergrepp?

Tystnadsplikt kontra Anmälningsplikt

-Lagstadgad tystnadsplikt

-Etisk tystnadsplikt

-Tystnadsrätt

-Avtalad tystnadsplikt

-Tystnadsplikt

-Anmälningsplikt

Anmälningssplikt

Anmälningssplikt till sociala myndigheter gäller för alla, som yrkesmässigt arbetar med barn och misstänker eller får uppgifter om att barn far illa fysiskt, psykiskt eller genom sexuella övergrepp.

När du anmäler till socialtjänsten

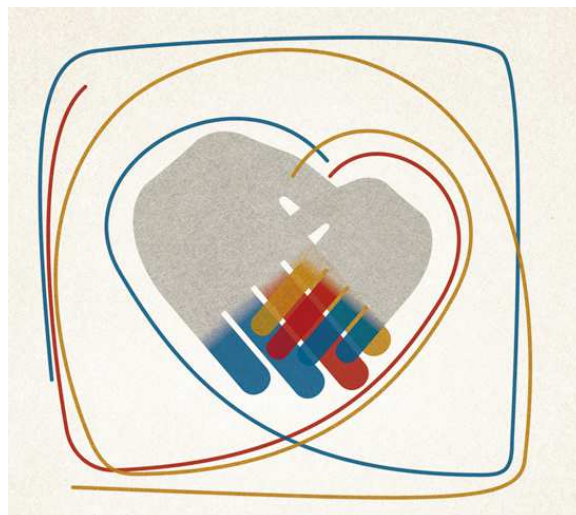

Du misstänker något - vad gör du?

1. Ring socialtjänsten och rådfråga.
2. Gör en muntlig eller skriftlig **anmälan** till socialtjänsten där barnet bor.
3. Socialtjänsten startar en utredning, (ska vara klar inom 4 månader). Den som anmäls informeras vanligen om vem som gjort anmälan.
Vid behov polisanmäler socialtjänsten.
4. Socialtjänsten gör en bedömning och beslutar om åtgärder. Åtgärderna kan ex. vara kontaktfamilj, LVU, fosterhemsplacering, samtal hos familjerätten eller så läggs ärendet ner.

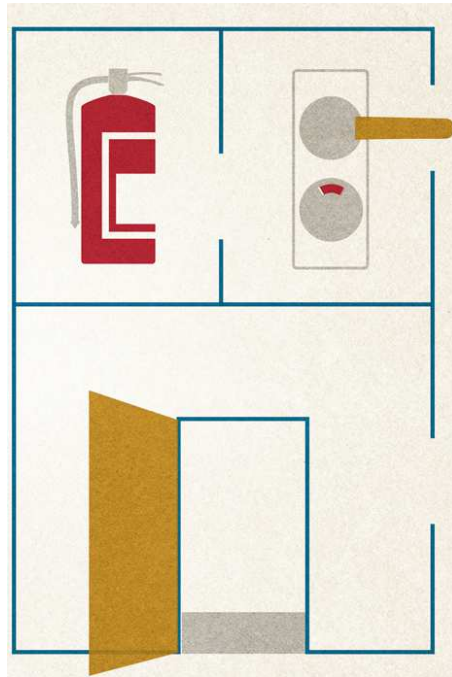
Viktigt att aldrig tänka- någon annan anmäler nog- Ju fler anmälningar desto större chans att åtgärder vidtas.

Kontinuerlig kommunikation i ledarteamet

- Ledarskapet
- Förhållningssättet
- Relationerna

Lokalens utformning

Hur kan Er verksamhet bli ännu tryggare och säkrare?

Att GÖRA:

**Policy, Strategi & Handlingsplan för
att undvika övergrepp**

-Skapa öppna och trygga miljöer

Madeleine Sundell

Metodstöd för Barn och Unga på Frälsningsarmén

- Ansvarig för I Trygga Händer
- Rådgivare och Utbildare inom
Barnkonventionen
- Barnrättsjurist

madeleine.sundell@fralsningsarmen.se

08-562 282 03

Etisk vägledning för arbete
bland barn och unga